جريدة يومية أرمنية - المدير المسؤول : باروناك طوماسيان

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ՇՐՋԱՓԱԿՈՒՄԻ ՏԱԿ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ ԿՈՉ ԸՐԱՒ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՈՒԻԼ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՐՋ ԵՒ ՄԻԱՍՆԱԲԱՐ ԴԻՄԱԿԱԼԵԼ ԱՐՀԱՒԻՐՔԸ

ՎԱՌԵԼԱՆԻՒԹԻ ԵՒ ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱԿԱՍԸ ՏԱԳՆԱՊԱԼԻ

ԵՐԵՒԱՆ, 19 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1990

Հեռագիր Սփիւռքահայութեան հետ Կապի Կոմիտէի նախագահ Կարլէն Դալլաքեանէն.–

Հայաստանի կառավարութեան գործողութիւնների գրասենեակի կողմից այսօր հրապարակուած տեղեկագրում հաղորդւում է որ Ատրպէյճանի Շահումեան եւ Գետաշէն շրջաններում զինուորական ստորաբաժանումները վերահսկում են իրադրութիւնը:

Յունուար 18ի դրութեամբ Երեւանում են գտնւում չորս հազար հայ գաղթականներ, իսկ հինգ հազար հայեր ալ կուտակուել են Թուրքմենական ԽՍՀ Կրասնովոդսք քաղաքում: Տեղի իշխանութիւնները եւ բնակչութիւնը նրանց ցոյց է տալիս առաջին օգնութիւն, ապահովում սննդով, հագուստով, ինքնաթիռի անվճար տոմսակներով:

Երէկ, հայկական հեռուստատեսութեամբ ելոյթ ունեցաւ Հայաստանի Կոմկուսի կենտկոմի առաջին քարտուղար Սուրէն Յարութիւնեանը եւ ներկայացրեց երկրի ղեկավարութեան՝ առաջին հերթին Կորպաչովի հետ ունեցած հանդիպման արդիւնքները:

Իրադրութիւնը գնահատուած է ծայրայեղ ծանր: Ձեռք են առնւում անհրաժեշտ միջոցներ:

Ամենայն Հայոց Հայրապետ Վազգէն Ա. երէկ ելոյթ ունեցաւ հեռատեսիլէն եւ կոչ ըրաւ համախմբուիլ՝ ժողովուրդի հետ իշխանութիւնների համատեղ ջանքերով դիմակալելու համար արհաւիրքը:

«Լրաբեր» յայտագիրը հաղորդեց որ երէկ, Յունուարի 18ին, ազերի յելուզակները Նախիջեւանի կողմից ռմբակոծել են Արարատի շրջանի Երասխաւան գիւղը: Սպանուել է երկու բնակիչ, կան վիրաւորներ:

Այսօրուան հանրապետական թերթերը բերում են Պաքուի սպանդից ճողոպրած հայերի վկայութիւնները ատրպէյճանցիների գազանաբարոյ արարքների մասին – բռնաբարութիւններ, դաշունահարութիւններ, կենդանի այրուած մարդիկ, բարձրայարկ շէնքերից նետուած ծերունիներ եւ երախաներ, անյայտ կորածներ:

«Աւանգարդ» թերթը այսօր տպագրել է ականատեսի վկայութիւնը այն մասին որ Պաքուի օդակայանի նկուղներում եւ այլ վայրերում պահւում են բազմաթիւ հայ պատանդներ: Պաքւում սպանուածների թւում կան նաեւ ռուսներ եւ հրեաներ:

Գնալով ծանրանում է Հայաստանի տնտեսական վիճակը: Շրջափակումը շարունակւում է: Սպառւում է վառելիքը: Եթէ պենզին չստացուի այսօր կամ վաղը, կը կանգնեն նաեւ շտապ օգնութեան մեքենաները: Հումք չլինելու պատճառով երէկ փակուել է Երեւանի ալիւմինի գործարանը:

Չնայած այս ամէնին, Հայաստանը ուղղաթիռներով մթերք եւ դեղորայք է հասցնում Շահումեանի, Գետաշէնի, Մարտակերտի եւ հայկական այլ բնակավայրերին:

Երեւանի մէջ, Հայկական Համազգային Շարժման պատասխանատուներէն Լեւոն Տէր Պետրոսեան հարցազրոյց տալով ԱՖՓԷի թղթակիցին կողմէ ըսած է թէ Հայաստան վաշաբաթէ մը ի վեր ամբողջական շրջափակման տակ է: Վառելանիւթի պակասը զգալի է: Բազմաթիւ գործարաններ գոցուած են բանելէ ելեկտրականութեան չգոյութեան պատճառով, բայց ներկայիս սննդամթերքը բաւարար է հանրապետութեան մէջ: Տէր Պետրոսեան աւելցուցած է թէ 20.000 հայ երիտասարդներ կազմ ու պատրաստ են Ատրպէյճան մտնելու, կռուելու համար ազերի թուրքերու դէմ:

Աէրոֆլոթի 12 ուղղաթիռները կը պարենաւորեն Լեռնային Ղարաբաղը: Հինգշաբթի օր անոնք չեն կրցած իրենց թռիչքը կատարել Երեւանէն՝ առատ ձիւնի պատճառով: Հակառակ տագնապալից վիճակին, խորհրդային բանակի հրամանատարութիւնը արտօնած է «Մ. Ի. 8» քաղաքային ուղղաթիռներուն՝ դէպի Լեռնային Ղարաբաղ իրենց պարենաւորումի աշխատանքները շարունակելու: Երեւանի օդակայանի պատասխանատու մը ԱՖՓԷի թղթակիցին ըսած է թէ ուղղաթիռները միայն սննդամթերք եւ դեղօրայք կը փոխադրեն Ղարաբաղ եւ հոնկէ վիրաւորներ կը տեղափոխեն Հայաստանի մայրաքաղաքը:

ԱՖՓԷի թղթակիցը այցելած է նաեւ Հայկական Համազգային Շարժման կեդրոնը եւ նկատած է որ հոն գտնուող բոլոր երիտասարդները կը կրեն զինուորական տարազներ՝ որոնց վրան հայկական գոյներով երիզներ կարուած են, փոխանակ մուրճ-մանգաղի:

Թղթակիցը խօսած է 22 տարեկան Սամուէլ անուն երիտասարդի մը հետ որ իրեն ըսած է թէ հայերը ուրիշ ելք չունին՝ բացի կամաւորական խմբակներ կազմելէ եւ մարզուելէ, որովհետեւ միշտ շրջափակումի տակ են եւ իրենց դէմ յայտարարուած է բաց պատերազմ, ազերիները կը հոսին եւ բազմաթիւ անմեղներ կը մեռնին ամէն օր: Ինչ որ պատահեցաւ Ռումանիոյ մէջ, կրնայ պատահիլ նաեւ հոս կարճ ատեն մը յետոյ: Թղթակիցը կ'աւելցնէ թէ այս նոյն մտահոգութեամբ հայկական ազգային բանակ մը կը կազմուի Համազգային Շարժման կեդրոնին մէջ:

ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՎԻՃԱԿԸ ՈՂԲԵՐԳԱԿԱՆ ԵՐԵՒԱՆԻ ՕԴԱԿԱՅԱՆԻՆ ՄԷՋ

Երեւանի օդակայանին մէջ, Պաքուէն եւ Ատրպէյճանի միւս քաղաքներէն եկած հազարաւոր հայ գաղթականներ չորրորդ օրն ըլլալով կը սպասեն որ հայ պատասխանատուներ զբաղին իրենցմով: Հայ տիկին մը՝ Թաթիանա, որ Պաքուէն եկած է հօրը, մօրը եւ երեք զաւակներուն հետ, ըսած է թէ «մեր հասած օրը իւրաքանչիւր անդամին տուին 50 ռուբլի, անկէ ետք ոչինչ ըրին: Մեր միակ մտածումն էր մեկնիլ Պաքուէն: Կարծես հրաբուխի վրայ կը գտնուէինք: Չեմ գիտեր թէ ի՞նչ կրնայ պատահիլ վաղը ազերի թուրքերու հետ»:

Ուրիշ մը ըսած է թէ նոյնիսկ տաք թէյ մը չեն տար օդակայանին մէջ, իսկ Թաթիանայի հայրը՝ 73 տարեկան նախկին զինուոր մը ըսած է թէ ինչ որ կը պատահի հետեւանք է Կորպաչովի սխալին:

Երեւանի հիւանդանոցին մէջ, Պաքուի վիրաւորուած հայեր կը պատմեն ազերիներու խժդժութիւնները, որոնց զոհ գացած են տեղւոյն հայերը: Հիւանդ մը պատմած է թէ 13 Յունուարի յետ միջօրէին հարիւրի մօտ ազերիներ թալանեցին տունս, մինչ հարիւրաւոր ուրիշներ կը դիտէին անտարբեր: Կարծէք կրկէսի մը մէջ կը գտնուէինք կամ միջնադարուն: Զաւակները փրկուած են մի քանի ազերի դրացիներու կողմէ եւ յանձնուած զինուորական ջոկատի մը:

«Շատեր այս բախտը չունեցան: Աչքովս տեսայ ազերի բարբարոսներ, որոնք Լենինի հրապարակին վրայ ֆութպոլ խաղացին հայու մը գլխուն հետ: Ամէն ինչ կորսնցուցինք եւ չեմ գիտեր թէ յետայսու ո՞ւր պիտի ապրիմ»:

Խորհրդային Միութեան նախագահ Կորպաչով, որ տակաւին հրապարակաւ եւ պաշտօնապէս չարտայայտուեցաւ Ատրպէյճանի արիւնալի իրադարձութիւններուն մասին, երէկ հանդիպում ունեցաւ Մոսկուայի մէջ գործաւորներու, գիւղացիներու եւ մտաւորականներու պատուիրակութեանց հետ, անոնց բացատրելու համար կացութիւնը: Հանդիպումները պիտի տեւեն երկու օր: Խօսելով Ատրպէյճանի մասին, Կորպաչով ըսաւ թէ կացութիւնը «շատ մտահոգիչ է այնտեղ» եւ աւելցուց թէ կառավարութիւնը ստիպուած եղաւ հոն բանակ ղրկելու, զսպելու համար «ծայրայեղականները, վանտալիզմը եւ պայքարելու ոճրագործներու դէմ»:

Կորպաչով կ'ուզէ իր քաղաքականութեան հիմերը զօրացնել զանգուածին մօտ ի նախատեսութիւն Յունուար 29ին գումարուելիք կեդրոնական կոմիտէի լիագումար ժողովին եւ Փետրուար 14ին գումարուելիք գերագոյն խորհուրդի նստաշրջանին, որոնց մէջ ունի գերակշիռ մեծամասնութիւն մը:

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԸ ՊԱՏՐԱՍՏ Է ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐԸ

Համաձայն իսրայէլեան անգլիատառ «Ժերուսալէմ Փոսթ» թերթին, Երուսաղէմի քաղաքապետ Թետի Քոլլէք պատրաստակամութիւն յայտնած է ընդունելու հայ գաղթականները, եթէ փափաքին բնակիլ իր քաղաքին մէջ: Քաղաքապետը այս յայտարարութիւնը կատարած է Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարք Եղիշէ Տէրտէրեան Սրբազանին հետ ունեցած խօսակցութեան ընթացքին եւ աւելցուցած է թէ ինք համակրանք ունի հայ ժողովուրդի հանդէպ, որ շատ տառապեցաւ թուրքերու կողմէ 1915ին ի գործ դրուած ցեղասպանութեան եւ 1988 Դեկտեմբերի երկրաշարժի աղէտին:

Քոլլէք «Ժերուսալէմ Փոսթ» թերթին ըսած է թէ ինք պիտի միջամտէ իսրայէլեան իշխանութիւններու մօտ, եթէ Երուսաղէմի 2000 հաշուող հայ համայնքը պատրաստակամութիւն յայտնէ ընդունելու Ատրպէյճանէն փախած հայ գաղթականներուն մէկ մասը: Երուսաղէմի քաղաքապետը խոստացած է անոնց ընդունման համար արտօնութիւն ձեռք բերել իշխանութիւններէն եւ անհրաժեշտ ֆոնտերը գտնել արտասահման գտնուող հայ մեծահարուստներէն՝ գաղթականներուն տեղաւորումին համար:

Պատրիարք Տէրտէրեան հաղորդագրութեամբ մը ամբաստանած էր խորհրդային իշխանութիւնները եւ զանոնք պատասխանատու նկատած՝ ազերիներու կողմէ հայերու դէմ ի գործ դրուած ցեղասպանական արարքներուն: